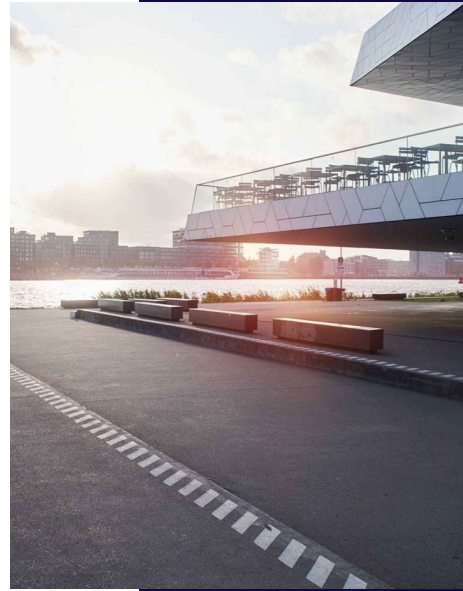

25 06 2026

VAR/VMR

Reparatiewet Varkens in Nood
Meike Pakkert & Jelmer Ypinga

Stibbe

1

Inhoudsopgave

- Limitatieve lijst
- Betrokken publiek (met voldoende belang)
- Besluiten voor nationale defensiedoeleinden
- Is de UOV Aarhus-proof?
- Gevolgen voor de praktijk
- Overige punten

Stibbe

2

Limitatieve lijst

- Consultatieversie bevatte nog een restbepaling
- Project-MER-(beoordelings)plichtige besluiten, maar ook aanwijzing zwemlocatie, vrijstelling of ontheffing ogv Meststoffenwet, vergunning of instemming ogv Mijnbouwwet (voor zover 3.4)
- Kritiek RvS: zelfde kanttekening als bij art. 6:13 → ook met bijlage met categorieën moet steeds tot in detail worden beoordeeld of besluit eronder valt; bewerkelijke ontvankelijkheidstoets.
 - Adviseert werkbaarheid toereikend te motiveren.

E

Er wordt een bijlage toegevoegd, luidende:

Bijlage 4. Regeling beroep aanzienlijke milieueffecten (artikel 6:13, tweede lid)

Artikel 6:13, eerste lid, is, voor zover het betreft het naar voren brengen van zienswijzen door een lid van het betrokken publiek, bedoeld in artikel 6:2a, niet van toepassing op een besluit dat in deze regeling is omschreven.

Stibbe

3

Limitatieve lijst; discussie 6 lid 1 sub b

- Vergt artikel 6 lid 1 sub b een restcategorie?
- “[D]e verdragsluitende staten weliswaar een zekere beoordelingsmarge laat” (o.a. C-432/21, punt 175)
- Wetgever noemt C-664/15, punt 42: *“Dit geldt echter uitsluitend indien de verwijzende rechter zich ervan kan vergewissen dat feitelijk is uitgesloten dat het betrokken project een aanzienlijk negatief effect kan hebben”*.
 - Maar, gaat over besluiten ogv 6 lid 3 Habitatrichtlijn (zie ook C-243/15, punt 49)

Artikel 6. Inspraak in besluiten over specifieke activiteiten

19

1 Elke Partij:

- past de bepalingen van dit artikel toe ten aanzien van besluiten over het al dan niet toestaan van voorgestelde activiteiten vermeld in bijlage I;
- past, in overeenstemming met haar nationale wetgeving, de bepalingen van dit artikel ook toe op besluiten over niet in bijlage I vermelde voorgestelde activiteiten die een aanzienlijk effect op het milieu kunnen hebben. Hiertoe bepalen de Partijen of een dergelijke voorgestelde activiteit onder deze bepalingen valt; en

Stibbe

4

Limitatieve lijst; discussie 6 lid 1 sub b

- De Ow lijkt geen open categorie toe te staan, behalve bij bopa's

Artikel 16.62. (toepassingsbereik reguliere voorbereidingsprocedure)

- 3 Op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning of op een wijziging of intrekking daarvan kan het bevoegd gezag [afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) niet bij besluit van toepassing verklaren, tenzij het gaat om een beslissing als bedoeld in [artikel 16.65, vierde lid](#).

Artikel 16.65. (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

- 4 Het bevoegd gezag kan [afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) bij besluit van toepassing verklaren op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:
- als het gaat om een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving, en
 - waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben.

Stibbe

5

Betrokken publiek (met voldoende belang?)

- RvS: artikel 6:2a Awb is onnodig
- Regering: noodzakelijk om te borgen dat het belanghebbendebegrip in Aarhus-zaken te beperkt wordt uitgelegd

Artikel 2. Begripsomschrijvingen

- 5 Wordt onder „het betrokken publiek” verstaan het publiek dat gevolgen ondervindt, of waarschijnlijk ondervindt van, of belanghebbende is bij, milieubesluitvorming; voor de toepassing van deze omschrijving worden niet-gouvernementele organisaties die zich inzetten voor milieubescherming en voldoen aan de eisen van nationaal recht geacht belanghebbende te zijn.

Artikel 9. Toegang tot de rechter

- 2 Elke Partij waarborgt, binnen het kader van haar nationale wetgeving, dat leden van het betrokken publiek
- die een voldoende belang hebben dan wel
 - stellen dat inbreuk is gemaakt op een recht, wanneer het bestuursprocesrecht van een Partij dit als voorwaarde stelt, toegang hebben tot een herzieningsprocedure voor een rechterlijke instantie en/of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en

Stibbe

6

Betrokken publiek (met voldoende belang?)

- Hof van Justitie in Varkens in Nood (ECLI:EU:C:2021:7):

“Krachtens artikel 9, lid 2, van het Verdrag van Aarhus waarborgt elke partij, binnen het kader van haar nationale wetgeving en overeenkomstig de doelstelling om aan het „betrokken publiek” ruim toegang tot de rechter te verschaffen, dat de leden van dat publiek die een **procesbelang** hebben, dan wel stellen dat inbreuk is gemaakt op een recht, wanneer het nationale recht dit als voorwaarde stelt, toegang hebben tot een herzieningsprocedure voor een rechterlijke instantie en/of een ander onafhankelijk en onpartijdig orgaan, om de rechtmatigheid te bestrijden van enig besluit dat onder artikel 6 en, wanneer het nationale recht hierin voorziet, andere relevante bepalingen van dit verdrag valt.” (overweging 34)

Stibbe

7

Artikel 16.68 Ow vs. artikel 6(1)(3) Verdrag

Artikel 16.68. (uitzonderingen)

Het bevoegd gezag kan op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit die op grond van [artikel 16.65](#) is aangewezen, [afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) en [artikel 3:44 van die wet](#) buiten toepassing laten als:

- a. de aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvan de uitvoering door een bijzondere omstandigheid op korte termijn nodig is,
- b. nationale veiligheidsbelangen dat vereisen, of
- c. de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting dat vereist.

Artikel 6. Inpraak in besluiten over specifieke activiteiten

1 Elke Partij:

- c. kan, indien haar nationale wetgeving hierin voorziet, per geval besluiten de bepalingen van dit artikel niet toe te passen op voorgestelde activiteiten voor nationale defensiedoeleinden, indien die Partij meent dat een dergelijke toepassing op deze doeleinden van nadelige invloed zal zijn.

Stibbe

8

Is de UOV Aarhus-proof?

ABRvS (vaste lijn, o.a. ECLI:NL:RVS:2026:1836, ro. 9.2):

“Op het moment dat een ieder zienswijzen naar voren kan brengen over een ontwerpbesluit, is nog geen beslissing over dat besluit genomen. Inspraak over een ontwerpbesluit betreft vroegtijdige inspraak op een moment dat alle opties nog open zijn en nog een doeltreffende inspraak kan plaatsvinden.”

ACCC (o.a. ACCC/C/2020/181):

“(…) the Committee considers that the requirements of article 6 (4) would also not be met if certain options were formally presented to the public for comment but were de jure or de facto no longer open at that time.”

Stibbe

9

Gevolgen voor de praktijk

- Wetgever: *“sluiten goed aan bij de opgave op het gebied van wonen en volkshuisvesting om procedures efficiënter te maken en daarmee te versnellen.”*
- RvS: *“Het is de vraag in hoeverre deze keuze toekomstbestendig is en bijdraagt aan de noodzaak in het omgevingsrecht tot werkbare en tijdige geschilbeslechting te komen. (...) Een samenhangende visie over de volle breedte van het omgevingsrecht blijkt hieruit niet.”*
 - Wet versterking regie volkshuisvesting en Besluit procedurele versnellingen elektriciteitsprojecten
 - Consultatie Wijzigingswet Omgevingswet stelselaspecten
- Meer afwegingsmomenten
- Minder procedures (bij de bestuursrechter)? Of juist meer over uitleg?
- Zeeffunctie zienswijzen bij belanghebbenden nog steeds afwezig

Stibbe

10

Overige punten (die zijn blijven liggen?)

- Verduidelijking verhouding inspraak en participatie
 - Wetgever: verduidelijking via richtsnoeren wordt wel geschikt geacht, maar niet in wet.
- Handhavingsbesluiten, maatwerkvoorschriften en wijzigingen
 - Minister: criteria ACCC moeilijk uitvoerbaar, het Hof heeft zich nog niet uitgesproken.
Er wordt nader onderzocht of artikel 10.24 lid 1 Ob moet worden aangepast.
- Vaker projectbesluit voorschrijven of inspraak koppelen aan aanvraag
- Aanpassingen UOV
- Relativiteit

Stibbe

11

Stellingen

- Artikel 6 lid 1 sub b van het Verdrag vraagt niet om het opnemen van een restcategorie.
- Maatwerkvoorschriften en handhavingsbesluiten hadden ook in het wetsvoorstel moeten worden meegenomen.
- Er is eerst meer duidelijkheid nodig over de betekenis van bepaalde bepalingen in het Verdrag, voordat ver(der)gaande wijzigingen kunnen worden doorgevoerd.

Stibbe

12

Veel dank!

Stibbe